پرسیار و وەڵام بۆ منداڵان
کە لێی بێ نیازنین گەورە ساڵان

أسئلة وأجوبة للصغار

ولا يستغني عنها الكبار

نووسینی: سالم بن سعد الطويل

وەرگێڕانی: زریان سەرچناری

((پێشەكی نوسەر))

الحمد لله وحده والصلاة والسلام على من لا نبي بعده .. أما بعد :

ئەمە چەند پرسیار و وەڵامێكی هەمەڕەنگی شەرعین، كە دەربارەی بیروباوەڕ و پەرستنەكان و ژیانی پێغەمبەر(ﷺ) و ئاداب و هەڵسوكەوتدا ئامادەم كردوون، تا منداڵان بە ئاسانی بتوانن لە بەریان بكەن، وە گەورەكانیش پشتی پێ ببەستن بۆ فێركردنی منداڵەكانیان یان قوتابیەكانیان.

ئەوەش كە هانیدام ئەم نامیلكەیە بنوسم ئەوەیە، هەندێك لە دایكان و باوكان و مامۆستایان، پێویستیان دەبێت بە هەڵبژاردنی چەند پرسیارێكی گونجاو بۆ فێركردنی منداڵەكانیان، بەڵام ڕەنگە هەندێك جار بە خێرایی دەستیان نەكەوێت و پێویست بكات زۆر بە دوایدا بگەڕێن، بۆیە ئەم پرسیارانە كە دانراوە **بۆ منداڵان لێی بێ نیاز نابن گەورەساڵان ...**

داواكارم لە خوای گەورە كە سودبەخشی بكات بۆ خوێنەر و لەبەركەر و فێركار و فێرخوازانیشی... ئامین

نوسینی:

سالم بن سعد الطويل

٢٠ / ڕەجەب / ١٤٢٤ ك

ڕێكەوتی ١٦ / ٠٩ / ٢٠٠٣ ز

كوەیت

بِسْمِ اللهِ نَبْدَأُ ...

بەناوی خوا دەست پێدەکەین ...

١- مَنْ رَبُّكَ؟

١- پەروەردگارت کێیە؟

الجواب: رَبِّيَ الله تَبارَكَ وتَعالى .

وەڵام/ پەروەردگاری من (اللّٰه)ـی پاك و بێ گەردە.

٢- أَينَ اللهُ تبارَكَ وتَعالى؟

٢- خوای گەورە (اللّٰه) لە کوێیە؟

الجواب: اللهُ تَعالى فِي السّماءِ .

وەڵام/ خوای گەورە(اللّٰه)لە ئاسمانە.

٣- ما حَقُّ اللهِ على العِبادِ؟

٣- مافی خوا چییە بەسەر بەندەکانیەوە؟

الجواب: أن يعبدوه ولا يشركوا به شيئاً .

وەڵام/ مافی خوای گەورە بەسەر بەندەکانیەوە ئەوەیە کە بیپەرستن، وە هیچ هاوبەشی بۆ بڕیارنەدەن .

٤- أَكمِلْ الحديث .. قالَ رسولَ اللهِ صلى اللهُ عليهِ وسلمِ (مَنْ قالَ رَضيتُ بِاللهِ رَباً ....؟

٤- ئەم فەرموودەیە تەواو بکە : (هەر کەس بڵێت ڕازیم کە (اللّٰه) پەروەردگارم بێت ....)؟

الجواب: (وَبِالإِسلامِ دِيناً وَبِمُحَمَّدٍ صلى اللهُ عليهِ وسلمَ نَبيّاً وَجَبَتْ لَهُ الجَنّة) رواه أبو داود (١٥٢٩) عن أبي سعيد الخدري رضي الله عنه.

وەڵام/ (وە ئیسلامیش ئایینم بێت وە موحەمەدیش درود و سەلامی خوای لەسەر بێت، پێغەمبەرم بێت، ئەوا بەهەشتی بۆ مسۆگەر دەبێت) .

٥- لِماذا خَلَقَنا اللهُ تَعالى؟ وَما الدّليلُ؟

٥- خوای گەورە بۆچی دروستی کردوین؟ وە بەڵگە چییە؟

الجواب: لعبادته وحده، قال تعالى: (وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ) سورة الذاريات الآية (٥٦) .

وەڵام/ خوای گەورە ئێمەی دروستکردووە بۆ بەتەنها پەرستنی خۆی، بەڵگەشمان ئەو ئایەتەی خوای گەورەیە کە دەفەرموێت: (من هەربۆیە جندۆکەو مرۆم دروس کرد، بمپەرستن.) .

٦- ما أَعظمُ واجبُ عَلَينا؟

٦- گەورەترین واجب لە سەرشانمان چییە؟

الجواب: التّوحيدُ وهوَ إفرادُ اللهِ تعالى بِما يَسْتَحِقُ .

وەڵام/ گەورەترین واجب لەسەرشانمان یەکخواپەرستییە، واتا بە تەنها دانانی خوای گەورە بەوشێوەیەی کە شایستەیەتی .

٧- أذكر أنواع التوحيد؟

٧- جۆرەکانی یەکخواپەرستی باس بکە؟

الجواب: (توحيد الربوبية) و (توحيد الألوهية) و (توحيد الأسماء والصفات) .

وەڵام/ (یەکخواپەرستی لە پەروەردگارێتیدا) و (یەکخواپەرستی لە پەرستندا) و (یەکخوا پەرستی لە ناو و سیفەتەکانی خوای گەورەدا) .

٨- ما كلمة التوحيد؟ وما معناها؟

٨- وشەی یەکخواپەرستی چییە؟ وە مانای چی دەگەیەنێت؟

الجواب: كلمة التوحيد هي **لا إله إلا الله** .. ومعناها : لا معبود حق إلا الله .

وەڵام/ وشەی یەکخواپەرستی وتنی (لا إله إلا الله) یە، واتا هیچ پەرستراوێکی ڕاستی نییە جگە لە الله.

٩- أكمل الحديث .. قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : مَا مِنْ أَحَدٍ يَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ ......؟ صِدْقًا مِنْ قَلْبِهِ إِلاَّ حَرَّمَهُ اللَّهُ عَلَى النَّارِ.

٩- ئەم فەرمودەیە تەواو بکە : (هەر کەسێك شایەتی بدات کە هیچ پەرستراوێك نییە بە حەق جگە لە الله وە محەمەدیش نێردراوی الله یە ......؟

الجواب: صِدْقًا مِنْ قَلْبِهِ إِلاَّ حَرَّمَهُ اللَّهُ عَلَى النَّارِ) رواه البخاري (١٢٨) ومسلم (٣٢) عن أنس بن مالك رضي الله عنه.

وەڵام/ (بە ڕاستگۆیی لە دڵەوە بیڵێت ئەوا خـوای گـەورە قەدەغـەی دەکات لەسـەر ئـاگری دۆزەخـی کـە بیسوتێنێت) .

١٠- ما أعظم الذنوب؟

١٠- گەورە ترین تاوان چییە؟

الجواب: الشرك بالله .

وەڵام/ گەورەتین تاوان هاوبەش پەیداکردنە بۆ خوای گەورە؟

١١- ما الشرك؟

١١- هاوبەش پەیداکردن چییە؟

الجواب: هو عبادة إله من دون الله تعالى أو مع الله تعالى .

وەڵام/ پەرستنی هەرشتێکی ترە لە بری (الله) یان لەگەڵ (الله).

١٢- أكمل الحديث .. قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : (مَنْ حَلَفَ بِغَيْرِ اللَّهِ.... ؟

١٢- ئەم فەرمودەیە تەواو بکە (هەرکەس سوێند بە هەر شتێك بخوات جگە لە الله ...؟

الجواب: ... فَقَدْ كَفَرَ أَوْ أَشْرَكَ) رواه الترمذي عن ابن عمر رضي الله عنهما.

وەڵام/ (ئەوا کوفر یان شیرکی کردووە) .

١٣- هل يعلم أحد الغيب سوى الله؟

١٣- ئایا جگە لە خوا کەس عیلمی غەیب دەزانێت؟

الجواب: لا يعلم من في السماوات والأرض الغيب إلا الله .

وەڵام/ نەخێر لە ئاسمانەکان و زەویدا هیچ کەس نییە غەیب بزانێت الله نەبێت.

١٤- متى تكون الأعمال مقبولة عند الله تعالى؟

١٤- بەچی مەرجێك پەرستنەکان لای خوای گەورە وەردەگیرێن؟

الجواب: إذا كانت خالصة لله تعالى وموافقة لسنة رسول الله صلى الله عليه وسلم .

وەڵام/ ١- دەبێت تەنها لەبەر ڕەزامەندی خوا بێت.

٢- وە بەگوێرەی سوننەتی پێغەمبەر بێت درود و سەلامی خوای لە سەربێت.

١٥- اقرأ سورة الكافرون؟

١٥- دەتوانیت سورەتی (کافیرون) بخوێنیت؟

الجواب: بسم الله الرحمن الرحيم (قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ (١) لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ (٢) وَلَا أَنتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ (٣) وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَّا عَبَدتُّمْ (٤) وَلَا أَنتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ (٥) لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ (٦)) سورة الكافرون

وەڵام/ بەڵێ دەتوانم ئەمەش واتا کەیەتی: بسم الله الرحمن الرحيم (بێژە: ئەی خوانەناسەکان! ئەوی ئێوە دەیپەرستن، نایپەرستم .ئێوەش ئەوی دەیپەرستم، نایپەرستن .ئەوەش پەرستوتانە نایپەرستم . ئێوەش ئەوی دەیپەرستم، نایپەرستن .دینی خۆتان بۆ خۆتان و منیش دینی خۆم بۆ خۆمە).

١٦- من نبيك؟

١٦- پێغەمبەرت کێ یە؟

الجواب: محمد رسول الله صلى الله عليه وسلم .

وەڵام/ پێغەمبەری من (محەمەد) ە درود و سڵاوی خوای لە سەربێت .

١٧- ما معنى محمد رسول الله ؟

١٧- واتای (محەمەد نێردراوی خوایە) چییە؟

الجواب: أي أرسله الله تعالى للناس كافة بشيرًا ونذيرًا .

وەڵام/ واتا خوای گەورە ناردویەتی بۆ سەرجەم مرۆڤ و جنۆکە، وەك مژدەدەر و ترسێنەر .

١٨- ما أسم نبينا صلى الله عليه وسلم واسم أبيه واسم جده؟

١٨- ناوی سیانی پێغەمبەر چییە؟

الجواب: محمد بن عبدالله بن عبدالمطلب .

وەڵام/ محەمەد عەبدوڵا عەبدولـموتتەلیب .

١٩- من يجب أن تحب أكثر من جميع الناس؟

١٩- ئایا پێویستە چ کەسێکمان لە گشت کەس خۆشتر بوێت؟

الجواب: رسول الله صلى الله عليه وسلم .

وەڵام/ پێویستە پێغەمبەرمان لە گشت کەس خۆشتر بوێت، درود و سڵاوی خوای لەسەر بێت.

٢٠- متى ولد النبي صلى الله عليه وسلم وفي أي بلد؟

٢٠- پێغەمبەر درود و سەلامی خوای لەسەر بێت لە چ ساڵێكدا لەدایك بووە وە لە چ شارێك؟

الجواب: في عام الفيل بمكة .

وەڵام/ پێغەمبەر درود و سەلامی خوای لەسەر بێت لە ساڵی (فیل) دا لەدایك بووە، وە لە شاری (مەككە)

٢١- كم سنة كان عمر النبي صلى الله عليه وسلم لما أرسله الله تعالى؟

٢١- پێغەمبەر درود و سڵاوی خوای لەسەر بێت لەتەمەنی چەند ساڵیدا بو بە پێغەمبەر؟

الجواب: أربعون سنة .

وەڵام/ پێغەمبەرمان لە تەمەنی (چل) ساڵیدا بو بە پێغەمبەر.

٢٢- كم سنة عاش النبي صلى الله عليه وسلم في مكة بعد النبوة وقبل الهجرة؟

٢٢- پێغەمبەر چەند ساڵ لە شاری مەككەدا مایەوە لە دوای بوونی بە پێغەمبەر درود و سڵاوی خوای لەسەر بێت، پێش كۆچ كردنەكەی بۆ شاری مەدینە؟

الجواب: ثلاث عشرة سنة .

وەڵام/ سیانزە ساڵ لە مەككەدا مایەوە.

٢٣- إلى أين هاجر النبي صلى الله عليه وسلم ؟

٢٣- پێغەمبەر درود و سڵاوی خوای لەسەر بێت، كۆچی كرد بۆ كوێ ؟

الجواب: إلى المدينة .

وەڵام/ پێغەمبەر درود و سڵاوی خوای لەسەر بێت لە شاری (مەككە) وە كۆچی كرد بۆ شاری (مەدینە).

٢٤- كم سنة عاش النبي صلى الله عليه وسلم في المدينة بعد الهجرة؟

٢٤- پێغەمبەر درود و سڵاوی خوای لەسەر بێت لە دوای كۆچ كردنی بۆ مەدینە چەند ساڵ ژیاوە؟

الجواب: عشر سنوات.

وەڵام/ پێغەمبەر درود و سڵاوی خوای لەسەر بێت لە دوای كۆچ كردنی بو مەدینە (دە) ساڵ ژیاوە .

٢٥- من هن أمهات المؤمنين؟

٢٥- دایكی موسڵمانان مەبەست پێی لەكێیە؟

الجواب: زوجات النبي صلى الله عليه وسلم .

وەڵام/ دایكی موسڵمانان واتا خێزانەكانی پێغەمبەر درود و سڵاوی خوای لەسەر بێت.

٢٦- أين توفي النبي صلى الله عليه وسلم؟ ومتى؟ وكم كان عمره؟

٢٦- پێغەمبەر درود و سڵاوی خوای لەسەر بێت لەكوێ ؟ وە كەی؟ وە لەتەمەنی چەند ساڵیدا وەفاتی كرد؟

الجواب: في المدينة بعد الهجرة بعشر سنوات وكان عمره ثلاثًا وستين سنة .

وەڵام/ لە شاری (مەدینە) وەفاتی كرد لە دوای كۆچكردنی بۆ مەدینە بە (١٠) ساڵ وە لە تەمەنی (٦٣) ساڵیدا بوو.

٢٧- أكمل الحديث .. قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : (مَنْ صَلَّى عَلَيَّ صَلَاةً ....؟

٢٧- ئەم فەرمودەیە تەواو بكە (هەركەس تەنها یەك سەڵاواتم لە سەر بدات .... ؟

الجواب: صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ بِهَا عَشْرًا) رواه مسلم عن أبي هريرة رضي الله عنه .

وەڵام/ (بە هۆی ئەو سەڵاواتەوە خوای گەورە (١٠) جار سەڵاواتی لەسەر دەدات) .

٢٨- ما دينك؟

٢٨- ئایینت چییە؟

الجواب: ديني الاسلام .

وەڵام/ ئایینی من ئیسلامە .

٢٩- ما معنى الإسلام؟

٢٩- ئیسلام مانای چی؟

الجواب: الاستسلام والانقياد لله بالعبادة والطاعة .

وەڵام/ پەیوەست بون و تەسلیم بون بە خوا، بە گوێڕایەڵی و پەرستن.

٣٠- كم أركان الإسلام؟

٣٠- پایەكانی ئیسلام چەندن؟

الجواب: خمسة أركان.

وەڵام/ پایەکانی ئیسلام پێنج دانەن .

٣١- أكمل الحديث .. قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : (بني الاسلام على خمس ....؟

٣١- ئەم فەرمودەیە تەواوبکە (ئاینی ئیسلام لە سەر پێنج پایە بنیاد نراوە ....؟

الجــواب: (شهادة أن لا إله إلا الله وأن محمدًا رسول الله صلى الله عليه وسلم وأقام الصلاة وإيتاء الزكاة وصوم رمضان والحج لمن استطاع سبيلا) رواه البخاري ومسلم عن ابن عمر رضي الله عنهما .

وەڵام/ شایەتی دان بەوەی کە هیچ پەرستراوێکی بە حەق نییە الله نەبێت، وە نوێژکردن و زەکات دان و ڕۆژوگرتنی مانگی ڕەمەزان وە حەج کردن بۆکەسێك کە توانای چونە حەجی هەبێت .

٣٢- ما عمود الإسلام؟

٣٢- کۆڵەکەی ئیسلام چییە؟

الجواب: الصلاة .

وەڵام/ کۆڵەکەی ئیسلام نوێژە ؟

٣٣- أكمل الحديث .. قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : (العهد الذي بيننا وبينهم الصلاة ....؟

٣٣- ئەم فەرمودەیە تەواو بکە (پەیمانی نێوان ئێمەو ئەوان نوێژە ...؟

الجواب: ...فمن تركها فقد كفر) رواه الترمذي وابن ماجه عن بريده رضي الله عنه

وەڵام/ ... هەرکەسێك تەرکی بکات و نەیکات ئەوا کوفری کردووە) .

٣٤- عرف الصلاة؟

٣٤- پێناسەی نوێژ بکە؟

الجواب: الصلاة هي التعبد لله بأقوال وأفعال مخصوصة مفتتحه بالتكبير ومختتمة بالتسليم.

وەڵام/ نوێژ جۆرە خوا پەرستیەکی تایبەتییە بە کردار و گوفتار، کە بە (الله اکبر) دەست پێدەکات و بە سەلامدانەوە کۆتایی پێدێت .

٣٥- كم صلاة تجب على المسلم في اليوم والليلة؟ وكم عدد ركعاتها؟

٣٥- لە شەو و ڕۆژێکدا چەند نوێژ پێویستە لەسەر موسڵمانان؟ وە چەند ڕکاتن؟

الجواب: خمس صلوات .. صلاة الفجر (ركعتان)، صلاة الظهر (أربع ركعات)، صلاة العصر (اربع ركعات)، صلاة المغرب (ثلاث ركعات)، صلاة العشاء (أربع ركعات) .

وەڵام/ پێنج نوێژ فەرزە لە سەرمان، (نوێژی بەیانی ٢ ڕکاتە) (نوێژی نیوەڕۆ ٤ ڕکاتە) (نوێـژی عەسر ٤ ڕکاتە) (نوێژی مەغریب ٣ ڕکاتە) (نوێژی عیشا ٤ ڕکاتە) .

٣٦- ما شروط الصلاة؟

٣٦- مەرجەکانی نوێژ کامانەن؟

الجواب: الشروط هي .

وەڵام/ مەرجەکانی نوێژ ئەم نۆیەن .

الإسلام	**موسڵمانێتی**
العقل	**ژیری**
التمييز	**جوێکاری (واتا تەمەنێکی وای هەبێت هەست بە نێر یان مێ بونی خۆی بکات)**
دخول الوقت	**کاتی نوێژەکە هاتبێت.**
إزالة النجاسة	**لابردنی پیسی، لەسەر لەش و جل و جێگا.**
الطهارة	**پاکی لاشە، دەستنوێژ**
ستر العورة	**داپۆشینی شەرمگە**
استقبال القبلة	**ڕوکردنە قیبلە**
النية	**نیەت هەبوون لە دڵدا.**

٣٧- ما أركان الوضوء؟

٣٧- پایەکانی دەستنوێژ کامانەن؟

الجواب:	**وەڵام:**
غسل الوجه مع المضمضة والاستنشاق	**شۆردنی دەموچاو وە ئاو لە دەم و لوت ڕادان.**
غسل اليدين مع المرفقين	**شۆردنی دەستەکان لەگەڵ ئەنیشکەکان.**
مسح الرأس مع الأذنين	**دەستی تەڕ هێنان بە سەر و گوێیە کاندا.**
غسل الرجلين مع الكعبين	**شۆردنی قاچەکان لەگەڵ قولەپێ کاندا.**
الترتيب	**یەك لەدوای یەك.**
الموالاة	**کاتی زۆر نەخستنە بەینی شۆردنی ئەندامەکان.**

٣٨- ما نواقض الوضوء؟

٣٨- دەسنوێژ شکێنەکان کامانەن؟

الخارج من السبيلين كالبول والغائط والريح	**ئەوەی لە پێش و پاش دەرچێت میز و پیسایی و با.**
النوم	**نوستن.**
أكل لحم الإبل	**خواردنی گۆشتی هوشتر.**
موجبات الغسل	**ئەوەی لەشگران بکات دەست نوێژیش دەشکێنێت.**

٣٩- اكمل الحديث .. قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : (من توضأ فقال أشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له ......؟

٣٩- ئەم فەرمودەیە تەواو بکە (هەر کەس لە دوای دەستنوێژ بلێت شایەتی دەدەم کە هیچ پەرستراوێکی بە حەق نییە جگە لە الله، بەتەنها و بێ هاوبەشە ...؟

الجواب: وأشهد أن محمداً ا عبده ورسوله فتحت له أبواب الجنة الثمانية يدخل من أيها شاء) رواه مسلم عن عقبة بن عامر رضي الله عنه

وەڵام / وە شايەتيش دەدەم كە محەمەد بەندەو نێردراوی (الله) يە، هەر هەشت دەرگاكەی بەهەشتی بۆ دەكرێتەوە لەكاميانەوە ويستی لێ بوو دەچێتە ناوی) .

٤٠- ما الواجب قراءته في الصلاة؟

٤٠- چی پێویستە کە لە نوێژدا بخوێندرێت؟

الجواب: سورة الفاتحة.

وەڵام/ سورەتی فاتیحە پێویستە کە لە هەموو ڕکاتێکدا بخوێندرێت .

٤١- ماذا يقول المصلى في الركوع؟

٤١- نوێژخوێن لە کاتی چونە کڕنوشدا چی دەڵێت؟

الجواب: سبحان ربي العظيم .

وەڵام/ پێویستە بڵێت (سبحان ربي العظيم) واتا (پاك و بێگەردی بۆ خوداوەندی مەزنم).

٤٢- ماذا يقول المصلي في السجود؟

٤٢- نوێژخوێن له سوژدەدا چی دەڵێت؟

الجواب: سبحان ربي الأعلى .

وەڵام/ پێویسته بڵێت (سبحان ربي الأعلى) **واتا (پاك و بێگەردی بۆ خوداوەندی بەرزم) .**

٤٣- ماذا يقول المصلي بين السجدتين؟

٤٣- نوێژخوێن لەبەینی دوو سوژدەکەدا چی دەڵێت؟

الجواب: (رب اغفر لي، رب اغفر لي).

وەڵام / (رب اغفر لي، رب اغفر لي). **واتا (پەروەردگارم لێم خۆشبە، پەروەردگارم لێم خۆشبە) .**

٤٤- اقرأ التحيات؟

٤٤- دەتوانیت تەحیات بخوێنی؟

الجواب: التحيات لله والصلوات والطيبات، السلام عليك أيها النبي ورحمة الله وبركاته، السلام علينا وعلى عباد الله الصالحين، أشهد أن لا إله إلا الله وأن محمدًا عبده ورسوله. رواه البخاري ومسلم عن عبدالله بن مسعود رضي الله عنه

وەڵام / **بەڵێ دەتوانم ئەمەش واتا کەیەتی: (گەورەیی و دوعا و پاکیتی تەنها بۆ خوا یە، درود وسەلام و بەرەکەت لەسەر پێغەمبەر، وە سەلام لەسەر ئێمەو لەسەر بەندە سوڵحاوەکانی خوا، شایەتی دەدەم کە هیچ پەرستراوێکی ڕاستی نییە جگە لە الله وە موحەمەدیش بەندەو نێردراوی خوایە) .**

٤٥- اقرأ الصلاة الإبراهيمية؟

٤٥- سەلاواتی دوای تەحیات بخوێنیت؟

الجـواب: اللهم صلِّ على محمد وعلى آل محمد كما صليت على ابراهيم وعلى آل ابراهيم انك حميد مجيد، وبارك على محمد وعلى آل محمد كما بارك على ابراهيم وعلى آل ابراهيم انك حميد مجيد .

وەڵام / **بەڵێ ئەمەش واتا کەیەیتی (خوایە گیان درود و ڕەحمەت بڕژێنە بەسەر محەمەد و کەس وکاری محەمەد دا، وەك چۆن درود و ڕەحمەتت ڕژاند بەسەر ئیبراهیم و کەس و کاری ئیبراهیم، هەر خۆت سوپاس کراو و خاوەن پلەوپاییەیت، خوایە بەرەکەت بڕژێنە بەسەر محەمەد و کەس و کاری محەمەد دا، هەروەك چۆن بەرەکەتت ڕژاندووە بەسەر ئیبراهیم و کەس و کاری ئیبراهیمدا هەر خۆت سوپاس کراو و خاوەن پلەوپایەیت) .**

٤٦- ما الأربع التي يستعيذ المصلي بالله منها قبل التسليم؟

٤٦- ئەو چوار شتە چین کە لە کۆتایی تەحیاتدا نوێژخوێن پەنا بە خوا دەگیرێت لێیان؟

الجواب: يقول اللهم أعوذ بك من عذاب جهنم ومن عذاب القبر ومن فتنة المحيا والممات ومن فتنة المسيح الدجال.

وەڵام/ لە پێش سەلام دانەوە دەگوترێت (پەروەردگارم پەنات پێدەگرم لە سزای دۆزەخ وە سزای ناو گۆڕ وە پەنات پێدەگرم لە ئاشوبی ژیان و مردن، وە پەنات پێدەگرم لە ئاشوبی دەججال) .

٤٧- اكمل الحديث .. قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : (من صلى لله اثنتي عشرة ركعة تطوعا ..؟

٤٧- ئەم فەرمودەیە تەواوبکە (هەرکەس دوانزە ڕکات نوێژی خۆ بەخش بکات بۆ خوا ..؟

الجواب: بني الله له بيتا في الجنة) رواه مسلم عن أم حبيبة رضي الله عنها .

وەڵام/ خوای گەورە لە ناو بەهەشتدا خانویەکی بۆ بنیاد دەنێت) .

٤٨- اذكر السنن والرواتب؟

٤٨- نوێژە سوننەتە هەمیشەییەکانی پاش و پێشی نوێژە فەرزەکان کامانەن؟

الجواب:	**وەڵام/**
ركعتان قبل الفجر	٢ ڕکات لە پێش نوێژی بەیانی.
أربع ركعات قبل الظهر	٤ ڕکات لە پێش نوێژی نیوەڕۆ.
ركعتان بعد الظهر	٢ ڕکات لە دوای نوێژی نیوەڕۆ.
ركعتان بعد المغرب	٢ ڕکات لە دوای نوێژی ئێوارە.
ركعتان بعد العشاء	٢ ڕکاتیش لە دوای نوێژی خەوتنان.

هەمووی دەکاتە ١٢ ڕکات.

٤٩- عرف الزكاة؟

٤٩- زەکات چییە؟

الجواب: هي حق واجب في مال خاص لطائفة مخصوصة في وقت مخصوص .

وەڵام / بەخشینی سامانێکی تایبەتە کە بدرێت بە خەڵکێکی تایبەت، وە لە کاتێکی تایبەتیدا.

٥٠- عرف الصيام؟

٥٠- ڕۆژو چییە؟

الجواب: هو التعبد لله تعالى بالإمساك عن المفطرات من طلوع الفجر إلى غروب الشمس مع النية .

وەڵام/ ڕۆژو خوا پەرستیەکی تایبەتیە کە خۆگرتنەوەیە لە ڕۆژوشکێنەکان لە کازیوەی بەیانەوە تاکو خۆرئاوا بوون .

٥١- اكمل الحديث .. قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : (من صام رمضان ...؟

٥١- ئەم فەرمودەیە تەواو بکە (هەرکەس ڕۆژوی ڕەمەزان بگرێت ...؟

الجواب: إيمانا واحتسابا غفر له ما تقدم من ذنبه) رواه البخاري (٣٨) ومسلم (٧٦٠) عن أبي هريرة رضي الله عنه.

وەڵام/ (بڕوای پێی هەبێت وە چاوەڕێی پاداشتیش بێت ئەوا خوای گەورە لە ،سەرجەم گوناهەکانی پێشوی خۆش دەبێت) .

٥٢- عرف الحج؟

٥٢- پێناسەی حەج بکە؟

الجواب: هو التعبد لله تعالى بقصد بيته الحرام لأعمال مخصوصة في زمن مخصوص .

وەڵام/ پەرستنی خوای گەوەیە بە سەردانی ماڵی خوا کە (کەعبە)یە بۆ ئەنجامدانی چەند کارێکی تایبەتی وە لە کاتێکی تایبەتیدا.

٥٣- اكمل الحديث .. قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : (من حج لله ولم يرفث ولم يفسق ..؟

٥٣- ئەم فەرمودەیە تەواو بکە (هەرکەس لەبەر خوا بچێت بۆ حەج وە لەوێ کردار و گوفتاری نابەجێ ئەنجام نەدات ...؟

الجواب: رجع كيوم ولدته أمه) رواه البخاري عن أبي هريرة رضي الله عنه

وەڵام / ... پاکدەبێتەوە لە تاوان وەك ئەو ڕۆژەی کە لە دایك بووە) .

٥٤- ما أركان الإيمان؟

٥٤- پایەکانی ئیمان کامانەن؟

الجواب:	**وەڵام /**
الإيمان بالله	باوەڕ بە خوا ی گەورە .
اليمان بالملائكة	باوەڕ بە فریشتەکان .
وكتبه	باوەڕ بە کتێبە ئاسمانیەکان .

ورسله		**باوەڕ بە پێغەمبەران .(سەلامی خوایان لێبێت)**

واليوم الآخر		**باوەڕ بە ڕۆژی دوایی .**

والقدر خيره وشره من الله تعالى **باوەڕ بە قەزا و قەدەری خێر و شەڕ . کەلەلای خواوەیە.**

٥٥- اذكر أسماء ثلاثة من الملائكة؟

٥٥- ناوی سێ دانە لە فریشتەکان بڵێ ؟

الجواب: جبريل، ميكائيل، إسرافيل .

وەڵام/ جوبرەئیل، میکائیل، ئیسرافیل .

٥٦- اذكر الكتب السماوية وعلى من نزلت؟

٥٦- کتێبە ئاسمانیەکان بژمێرەو بۆ کام لە پێغەمبەرانیش دابەزیوون ؟

الجواب:

صحف على سيدنا ابراهيم وموسى عليهما السلام

الزبور على سيدنا داوود عليه السلام

التوراة على سيدنا موسى عليه السلام .

الإنجيل على سيدنا عيسي عليه السلام .

القرآن الكريم على سيدنا محمد صلى الله عليه وسلم.

وەڵام /

سوحوف بۆ سەر ئیبراهیم پێغەمبەر و موسی پێغەمبەر، درودی خوایان لەسەر بێت.

زەبور بۆ سەر داوود پێغەمبەر، درودی خوای لەسەر بێت.

تەورات بۆ سەر موسی پێغەمبەر، درودی خوای لەسەر بێت.

ئینجیل بۆ سەر عیسی پێغەمبەر، درودی خوای لەسەر بێت.

قورئان بۆ سەر پێغەمبەر محەمەد، درودی خوای لەسەر بێت.

٥٧- من هم أولو العزم من الرسل؟

٥٧- پێغەمبەرە هەرە خۆڕاگرەکان کامانەن؟

الجواب:		**وەڵام / ئەم پێنجەن .**

نوح عليه السلام .		**نوح، سەلامی خوای لەسەر بێت .**

ابراهيم عليه السلام .	**ئیبراهیم، سەلامی خوای لەسەر بێت .**
موسى عليه السلام .	**موسی، سەلامی خوای لەسەر بێت .**
عيسى عليه السلام .	**عیسی، سەلامی خوای لەسەر بێت .**
محمد ﷺ.	**محەمەد، سەلامی خوای لەسەر بێت .**

٥٨- اقرأ خواتم سورة البقرة التي يقرأها المسلم قبل النوم؟

٥٨- دەتوانیت ئەو ئایەتانەی کۆتایی سورەتی (بەقەرە) بخوێنیت کە موسڵمانان پێش نوستن دەیخوێنن؟

الجواب: (آمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِن رَّبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللّهِ وَمَلآئِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لاَ نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّن رُّسُلِهِ وَقَالُواْ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ (٢٨٥) لاَ يُكَلِّفُ اللّهُ نَفْساً إِلاَّ وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لاَ تُؤَاخِذْنَا إِن نَّسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلاَ تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْراً كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلاَ تُحَمِّلْنَا مَا لاَ طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا أَنتَ مَوْلاَنَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ (٢٨٦)).

وەڵام/ بەڵێ دەتوانم ئەمەش واتا کەیەتی (ئەم پێغەمبەرە و ئەوانەی وەل ئەو باوەڕەیان هێناوە، لێیان ڕوونە کە ئەو شتە لەلایەن پەروەرندەیان هاتوّتە خواریٚ بۆ لایان؛ بڕوا دەکەن بە خودا و فرشتەکانی و کتێبانی و سەرلەبەر پێغەمبەرانی و ئێژن: ئێمە بۆ هیچ لا لە پێغەمبەرانی فەرق و جیاوازی دانانێین؛ فەرموودەی خودامان بیست و پێکمان هێنا، ئەی پەروەرندەی هەموومان! بمان بەخشە و هەر دەگەڕێینەوە لای تۆ. خوا ئەرکی لە توانا بەدەر، بە سەر کەسدا ناسەپێنیٚ؛ چاکەی بکا بۆ خۆیەتی و خراپەشی دژی خۆیە. ئەی پەروەرندەی گلامان! ئەگەر شتێکمان لە بیر چوو، یان تیا بە هەڵە چووین، لێمان مەگرە. ئەی پەروەرندەی هەموومان! ئەرکی ئەوەندە گرانمان مەخە سەرشان وەک ئەوانەی بەر لە ئێمە لەسەریان بوو. ئەی خودانی هەموو لامان! ئەرکی وامان پیٚ مەسپێرە کە لە توانامان بەدەر بیٚ. تۆ هەر خۆت لێمان ببوورە و بەر بەزەیی خۆتمان بخە و بمانبەخشە. هەموو کاروبارێکی مە بە دەس تۆیە و سەریشمانخەی لەسەر ئەوانەی ناتناسن.).

٥٩- متى تقوم الساعة؟

٥٩- کەی قیامەت هەڵدەستیٚ؟

الجواب: علمها عند الله لا يعلمها إلا هو.

وەڵام/ کەس نازانێت جگە لە الله.

٦٠- ما دار الكرامة؟

٦٠- ماڵی پڕ ڕێز کۆێیه؟

الجواب: الجنة.

وەڵام / ماڵی پڕ ڕێز بەهەشتە.

٦١- كم عدد أبواب الجنة؟

٦١- بەهەشت چەند دەرگای هەیە؟

الجواب: ثمانية أبواب .

وەڵام / بەهەشت (٨) دەرگای هەیە .

٦٢- متى يرى المؤمنون ربهم؟

٦٢- ئایا ئیمانداران کەی خوای خۆیان دەبینن؟

الجواب: إذا دخلوا الجنة .

وەڵام / ئیمانداران کاتێك خوای خۆیان دەبینن کە چونە بەهەشتەوە؟

٦٣- ما أكثر ما يدخل الجنة؟

٦٣- چی کردەوەیەك زیاترین خەڵك پێی دەچنە ناو بەهەشتەوە؟

الجواب: تقوى الله وحسن الخلق .

وەڵام / پارێزگاری و ڕەوشت جوانی .

٦٤- ما دار العذاب والمهانة؟

٦٤- ماڵی سزا و سەرشۆڕی کوێیە؟

الجواب: النار .

وەڵام / ماڵی سزا و سەرشۆڕی ناو ئاگری دۆزەخە .

٦٥- كم عدد أبواب النار؟

٦٥- دۆزەخ چەند دەرگای هەیە؟

الجواب: سبعة أبواب

وەڵام / دۆزەخ (حەوت) دەرگای هەیە .

٦٦- ما الإحسان؟

٦٦- چاکەکاری چییە؟

الجواب: أن تعبد الله كأنك تراه فإن لم تكن تراه فإنه يراك .

وەڵام / واتا خواپەرستی بە شێوەیەك بکەیت پێتوابێت کە خوا دەبینیت، خۆ ئەگەر تۆ خوا نەبینیت ئـەوا خوای گەورە تۆ دەبینێت .

٦٧- من أحق الناس بالبر والإحسان؟

٦٧- کێ لە پێش ترین کەسە کە چاکەکار بین لە گەڵیاندا؟

الجواب: الوالدان (الأم والأب) .

وەڵام / لە پێشترین کەس بۆ چاکەکردن لەگەڵیاندا (دایك و باوك)ە.

٦٨- ماذا تقول إذا أردت أن تدعو لوالديك؟

٦٨- چی دەڵێیت ئەگەر بتەوێت دوعای خێر بکەیت بۆ دایك و باوکت؟

الجواب: (رب اغفر لي والدي وارحمهما كما ربياني صغيرا) .

وەڵام / دەڵێم (خوایە لە دایك و باوکم خۆشبە چونکە ئەوان لە منداڵیەوە منیان بەخێوکرد) .

٦٩- ما أحب الأعمال إلى الله؟

٦٩- خوای گەورە کام کردەوانەی لە هەموو کردەوەکان زیاتر لا خۆشەویسترە؟

الجواب: الصلاة على وقتها ثم بر الوالدين ثم الجهاد في سبيل الله .

وەڵام / نوێژکردن لەسەرەتای کاتەکەیدا، باش بوون لەگەڵ دایك و باوك، وە تێکۆشان لە ڕێی خوادا .

٧٠- من أكرم الناس عند الله تعالى؟

٧٠- بەڕێز ترین خەڵك لەلای خوای گەورە کێ یە؟

الجواب: أتقاهم وأتقى الناس رسول الله صلى الله عليه وسلم .

وەڵام / بە تەقواترینیان, وە بەتـەقوا تـرین کەسیش پێغەمبـەر محەمەدە درود و سـڵاوی خـوای لەسـەر بێت.

٧١- ما كتابك العظيم؟

٧١- كتێبە هەرە مەزنەکە کام کتێبەیە؟

الجواب: القرآن الكريم .

وەڵام / **قورئانی پیرۆزە .**

٧٢- كم عدد أجزاء القرآن الكريم؟

٧٢- ژمارەی جوزئەکانی قورئان چەندن؟

الجواب: ثلاثون جزءًا .

وەڵام / **قورئانی پیرۆز (٣٠) جوزئە .**

٧٣- ماذا تفعل قبل أن تقرأ القرآن الكريم؟

٧٣- لە پێش خوێندنەوەی قورئان پێویستە چی بکەیت؟

الجواب: أتوضأ ثم استعيذ بالله من الشيطان الرجيم .

وەڵام / **دەستنوێژ دەگرم و پاشان پەنادەگرم بە خوا لە شەیتان واتا دەڵێم** (اعوذ بالله من الشيطان الرجيم)

٧٤- ما المُعَوِّذَتَان ؟ واقرأها؟

٧٤- دوو (ئەعوزو)ەکە کام سورەتانەن، ئایا دەتوانیت بیانخوێنیت؟

الجـواب: سورة الفلق .. قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ (١) مِن شَرِّ مَا خَلَقَ (٢) وَمِن شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ (٣) وَمِن شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ (٤) وَمِن شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ (٥)

سورة الناس .. قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ (١) مَلِكِ النَّاسِ (٢) إِلَهِ النَّاسِ (٣) مِن شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ (٤) الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ (٥) مِنَ الْجِنَّةِ وَ النَّاسِ (٦)

وەڵام / **دوو (ئەعوزو)ە کە،** (قل اعوذ برب الفلق و قل اعوذ برب الناس)**ن .ئەمەش واتا کەیەیانە:**

سورەتی فەلەق- بێژە: من خۆ دەپارێزم، بە وەدی هێنی زا لە ماک، لە وەزەنی هەرچی دروستی کردووە؛لە ڕوشەی شەو، کاتێ تاریکایی دادێ؛لە تۆشی جادوگەرانی پف دەکەنە چەند گرێیەک؛ لە گێچەڵی ئێرەیی بەر، وەختێ کە ئێرەیی دەبا.

سورەتی ناس- بێژە: من خۆ دەپارێزم بە خودانی ئەم مەردمە، فەرمانڕەوای ئەم مەردمە، خودای [گەورەی] ئەم مەردمە، لە بەڵای وازوازیهێنی خۆپەنادەر؛ ئەوی دڵی ئەم مەردمە کرمێ دەکا؛ لە جنۆکە و لە مەردمیش.

٧٥-ما اعظم آية في القرآن الكريم؟ واقرأها؟

٧٥- مەزنترین ئایەت لە قورئاندا کام ئایەتە؟ تکایە دەتوانیت بیخوێنیت؟

الجواب: آيه الكرسي . اللهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لاَ تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلاَ نَوْمٌ لَّهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ مَن ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلاَّ بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلاَ يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلاَّ بِمَا شَاء وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضَ وَلاَ يَؤُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ (٢٥٥)

وەڵام / بەڵێ دەتوانم بیخوێنم ئەمەش واتا کەیەتی (غەیرەز خودا هیچ شت بۆ پەرستن ناشێ. هەر ئەو هەمیشە زیندووە و بەسەر هەموو شت ڕادەگا. نە خەونووچکە دەیباتەوە نە ڕادەزێ. هەرچی هەبێ لە ئاسمانان و زەمیندا هەر بۆ ئەوە. کێی وا هەیە هەتا - بۆ خۆی ئیزنی نەدا - بتوانێ تکای لا بکا؟ لەوەی ئێستا هەیە و دیارە، لەوەش پێش ئەمانیش بووگە و بەرپێوارە، ئاگادارە. ناشتوانن بە هیچێک لە زانستی ڕاگەن؛ جا مەگین خۆی مەیلی لێ بێ. زانستی ئەو، عاسمانەکان و زەمینی داگرتووە و پاراستنیان بۆ ئەو ئەرکێ گران نییە. هەرە پایەبەرز و مەزن، هەر خۆیەتی).

٧٦-اكمل الحديث .. قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: (من قرأ آية الكرسي دبر كل صلاة ..؟

٧٦-ئەم فەرمودەیە تەواو بکە (هەرکەس لەکۆتایی هەموو نوێژێکدا (ئایەتەلکورسی) بخوێنێت ....؟

الجواب: لم يمنعه من دخول الجنة إلا أن يموت) رواه النسائي عن أبي أمامة رضي الله عنه

وەڵام / **هیچ شتێك ڕێگری ناکات لە چونە بەهەشت مردن نەبێت) .**

٧٧-ما أفضل سورة في القرآن؟ واقرأها؟

٧٧- باشترین سورەت لە قورئاندا کام سورەتەیە؟ دەتوا نیت بیخوێنیت؟

الجـواب: سورة الفاتحة .. بِسْمِ اللهِ الرَّحْمنِ الرَّحِيمِ (١) الْحَمْدُ للهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (٢) الرَّحْمـنِ الرَّحِيمِ (٣) مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ (٤) إِيَّاكَ نَعْبُدُ وإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ (٥) اهدِنَـا الصِّرَاطَ المستَقِيمَ (٦) صِرَاطَ الَّذِينَ أَنعَمتَ عَلَيهِمْ غَيرِ المَغضُوبِ عَلَيهِمْ وَلاَ الضَّالِّينَ (٧)

وەڵام / **باشترین سورەت لە قورئاندا سورەتی فاتیحەیە، ئەمەش واتاکەیەتی:** وە ناو خودا، کە دەهەندە و دلۆڤانە .سوپاس بۆ خوا، کە ڕاهێنەری جیهانە .دەهەندەیە و دلۆڤانە .خاوەنی ڕۆژی پەسڵانە . ئێمە هەر تۆ دەپەرستین؛ پشتن هەر بە تۆ دەبەستین .لە ڕاستەڕێ شارەزان کە .ڕێی ئەوانەی کە خۆت چاکەت دەگەڵ کردوون؛ نەک ئەوانەی کە وەبەر تووڕەیی کەوتوون؛ نە ئەوانەش کە لاڕێ بوون.

٧٨-ما أطول سورة القرآن الكريم ؟

٧٨- درێژترین سورەت لە قورئانی پیرۆزدا کام سورەتەیە؟

الجواب: سورة البقرة.

وەڵام / درێژ ترین سورەت سورەتی (بەقەرە)یە .

٧٩- ما أقصر سورة في القرآن الكريم؟

٧٩- ئەی کورت ترین سورەت کام سورەتەیە؟

الجواب: سورة الكوثر .. إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ (١) فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ (٢) إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ (٣)

وەڵام / کورتترین سورەت سورەتی کەوسەرە . واتا (ئێمە زۆر شتمان دا بە تۆ. سا تۆ بۆ پەروەرندەی خۆت نمێژ و قوربانی بکە .ئەوی لێت بەناتۆرەیە، بۆخۆی وەجاخی کۆرەیە.)

٨٠-ما السورة التي تعدل ثلث القرآن؟

٨٠- ئەو سورەتە کام سورەتەیە کە یەکسانە بە (یەك لەسەر سیّ)ی قورئان؟

الجواب: سورة الإخلاص .. قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ (١) اللَّهُ الصَّمَدُ (٢) لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ (٣) وَلَمْ يَكُن لَّهُ كُفُواً أَحَدٌ (٤)

وەڵام / سورەتی (ئیخلاس)ە واتا (قول هوە لاهو ئەحەد)ە . واتا (بێژە ئەو خودایە تاکە .خودایەکی بێ نیاز و جێ نیازە .کەس لەو نەبووە و ئەویش لە هیچ کەس نەزاوە .هەرگیز هیچ کەسیش نەیتوانیوە هەمبەری بێ.)

٨١-اكمل السورة .. بسم الله الرحمن الرحيم (وَالْعَصْرِ (١) إِنَّ الْإِنسَانَ لَفِي خُسْرٍ (٢) ....؟

٨١- دەتوانیت ئەم سورەتە تەواو بکەیت؟

الجواب: إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ (٣) سورة العصر

وەڵام / بەڵێ دەتوانم ئەمەش واتاکەیەتی (سۆند بە هەرەتی ئێوارە،مرۆ گشتی زیانبارە؛ مەگین ئەوی بوونەتە خاوەن باوەڕ و کارچاک بوون و یەکتریشیان ڕاست دنەداوە و بۆ خۆگری ڕاسپاردووە.

٨٢-ما أحسن الأخلاق وأفضلها؟

٨٢- باشترین و بە نرخترین ڕەوشت چییە؟

الجواب: الصدق

وەڵام / ڕاستگۆییە .

٨٣-ما اقبح الأخلاق وأسوؤها؟

٨٣- خراپترین و ناشرینترین ڕەوشت چییە؟

الجواب: الكذب

وەڵام / ناشرینترین ڕەوشت درۆکردنە .

٨٤-اكمل الحديث .. قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : (لا يؤمن أحدكم حتى يحب ..؟

٨٤-ئەم فەرموودەیە تەواو بکە (ئیمانی کەستان تەواو نابێت هەتا پێی خۆش نەبێت ... .

الجواب: لأخيه ما يحب لنفسه) رواه البخاري (١٣) ومسلم (٤٥) عن انس بن مالك رضي الله عنه

وەڵام / بۆ براکەی ئەوەی کە بۆ خۆی پێی خۆشە) .

٨٥-من عدوك؟

٨٥- کێ دوژمنی تۆیە؟

الجواب: الشيطان الرجيم .

وەڵام / دوژمنی من شەیتانی نەفرەتییە؟

٨٦-متى تستعيذ بالله من الشيطان الرجيم؟

٨٦- لەچ کاتێکدا پەنا دەگریت بە خوا لە شەیتان؟

الجواب:	**وەڵام** /
قبل قراءة القرآن .	لە پێش خوێندنی قورئانی پیرۆز .
قبل دخول الخلاء .	لە پێش چونە سەرئاو .
عند الغضب .	لە کاتی تورەبوندا .
عند الوسوسة .	لە کاتی دروست بونی وەسوەسەدا .
عند سماع نهيق الحمار .	لەکاتی بیستنی زەڕینی گوێدرێژدا .

٨٧-ما أخطر أمراض القلوب؟

٨٧- ترسناك ترین نەخۆشی دڵ چییە؟

الجواب: النفاق

وەڵام / دووڕووی .

٨٨-ما أثقل الصلاة على المنافقين؟

٨٨- نارەحەتترین نوێژ لەسەر دووڕووەکان کام نوێژانەن؟

الجواب: صلاة الصبح والعشاء .

وەڵام / نوێژی بەیانی و عیشایە .

٨٩-اكمل الحديث .. قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : (آية المنافق ثلاث : اذا حدث كذب ..؟

٨٩-ئەم فەرموودەیە تەواو بکە ... (نیشانەی دووڕوویی سیانن: کە قسەی کرد درۆدەکات ..)

الجواب: وإذا وعد أخلف وإذا اؤتمن خان) رواه البخاري (٣٣) ومسلم (٥٩) عن أبي هريرة رضي الله عنه

وەڵام / وە کە پەیمانی دا پەیمان دەشکێنێت، وە کە ئەمانەتی پێ سپێردرا خیانەتی لێدەکات) .

٩٠-ما أخطر شيء على الإنسان؟

٩٠- ترسناکترین ئەندامی مرۆڤ کە دەیخاتە تاوانەوە چییە؟

الجواب: اللسان .

وەڵام / زمان .

٩١-اكمل الحديث .. قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : (من حسن اسلام المرء ...؟

٩١- ئەم فەرموودەیە تەواوبکە (باشترین ئیسلامەتی خەڵك ئەوەیە) .

الجواب: تركه ما لا يعنيه) رواه الترمذي وابن ماجه عن أبي هريرة رضي الله عنه

وەڵام / واز بێنێت لەوەی کە پەیوەندی پێوەی نییە).

٩٢-ما أحب الكلام إلى الله تعالى؟

٩٢- خۆشەویستترین گوتە لەلای خوای گەورە؟

الجواب: سبحان الله والحمدلله ولا إله إلا الله والله أكبر.

وەڵام / گوتنی (سبحان الله والحمدلله ولا إله إلا الله والله أكبر .

٩٣-ما كنز الجنة؟

٩٣- کەنجینەی بەهەشت چییە؟

الجواب: لا حول ولا قوة إلا بالله .

وه‌لآم / گه‌نجینه‌ی به‌هه‌شت گوتنی (لا حول ولا قوة إلا بالله) **واتا (هیچ گۆڕان و هێزێك نییه ئیللا له خواوه نه‌بێت) .**

٩٤-اكمل الحديث .. قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : (كلمتان خفيفتان على اللسان ...؟

٩٤- ئه‌م فه‌رموده‌یه ته‌واو بكه (دوو وشه هه‌یه له‌سه‌ر زمان زۆر ئاسانن ...)

الجواب: ثقيلتان في الميزان حبيبتان إلى الرحمن سبحان الله وبحمده سبحان الله العظيم) رواه البخاري ومسلم عن أبي هريرة رضي الله عنه

وه‌لآم / له ته‌رازوی خوای گه‌وره‌دا زۆر گرانن، له لای خوای گه‌وره زۆر خۆشه‌ویستن، ئه‌ویش گوتنی (سبحان الله وبحمده سبحان الله العظيم) **واتا (پاك و بێگه‌ردی و سوپاس بۆخوا، پاك و بێگه‌ردی بۆ خوای مه‌زن)**

٩٥-اذكر سيد الاستغفار؟

٩٥- سه‌ر كرده‌ی هه‌موو داوای لێخۆش بونه‌كان كامه‌یه؟

الجواب: سيد الاستغفار أن يقول العبد (اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ أَبُوءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ وَأَبُوءُ لَكَ بِذَنْبِي فَاغْفِرْ لِي فَإِنَّهُ لاَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلاَّ أَنْتَ) رواه البخاري عن شداد بن أوس رضي الله عنه

وه‌لآم / خوایه هه‌رتۆ په‌روه‌ردگاری منی هیچ په‌رستراوێكی ڕاستی نییه تۆ نه‌بێت، به‌دیت هێناوم وه منیش به‌نده‌ی تۆم و له‌سه‌ر به‌ڵێن و په‌یمانه‌كه‌ی تۆم هه‌تاكه بتوانم، په‌نات پێده‌گرم له هه‌ر خراپه‌یه‌ك كه خۆم به‌سه‌ر خۆم هێناوه، وه دانده‌نێم به هه‌موو نیعمه‌ته‌كاتندا كه ڕژاندوته به‌سه‌رمدا، وه دانده‌نیم به هه‌موو تاوانه‌كانم دا، تۆش لێم خۆشبه چونكه كه‌س نیه له تاوانه‌كان خۆش بێت تۆ نه‌بێت).

٩٦-ما تقول قبل النوم؟

٩٦- كه ویستت بخه‌ویت چی دوعایه‌ك ده‌كه‌یت؟

الجواب: باسمك اللهم أموت وأحيا .

وه‌لآم / ئه‌ی خوایه‌گیان به‌ناوی تۆ (ده‌مرم و زیندو) ده‌بمه‌وه.

٩٧-ما تقول بعد الاستيقاظ من النوم؟

٩٧- كە خەبەر بویتەوە لە خەو چ دوعایەك دەكەیت؟

الجواب: الحمدلله الذي أحيانا بعد ما أماتنا واليك والنشور .

وەڵام / سوپاس بۆ ئەو خوایەی كە زیندی كردینەوە لـە دوای ئـەوەی كـە مراندینی وە گەڕانـەوەش هـەر بۆلای ئەوە .

٩٨-ما تحية الاسلام؟

٩٨- سڵاوكردن لە ئیسلامدا چۆنە؟

الجواب: السلام عليكم ورحمة الله وبركاته

وەڵام / السلام عليكم ورحمة الله وبركاته .

٩٩-بأي اليدين يأكل ويشرب المسلم؟

٩٩- بەكام دەستت نان و ئاو دەخۆیت؟

الجواب: باليد اليمنى .

وەڵام / بەدەستی ڕاست خواردن دەخۆم و خواردنەوە دەخۆمەوە .

١٠٠-متى تقول (بسم الله)؟

١٠٠- لە چ كاتێكدا ناوی خوا دەبەیت، واتا دەڵێیت (بسم الله) .

الجواب:	**وەڵام /**
قبل الأكل والشرب	**لە پێش خواردن و خواردنەوە.**
قبل دخول الخلاء	**لە پێش چونە سەر ئاو .**
قبل دخول المسجد	**لە پێش چونە ناو مزگەوت.**
بعد الخروج منه	**لە دوای هاتنەدەر لە مزگەوت.**
قبل خلع الملابس	**لە پێش داكەندنی جلوبەرگ.**

١٠١-متى تقول الحمدلله؟

١٠١- لە چ كاتێكدا دەڵێیت سوپاس بۆ خوا؟

الجواب: **وەڵام /**

بعد الأكل والشرب . **لەدوای نان و ئاو خواردن .**

بعد العطاس . **لەدوای پژمین .**

بعد كل نعمه . **لەدوای هەموو خۆشیەك .**

في كل حال . **دەتوانم لە هەموو كاتێكدا هەر سوپاسی خوا بكەم.**

١٠٢-ماذا تقول لمن عطس وحمد الله؟

١٠٢- ئەگەر كەسێك پژمی و گوتی (الحمد لله) تۆ چی وەڵام دەدەیتەوە؟

الجواب: يرحمك الله.

وەڵام / پێی دەڵێم (يرحمك الله) واتا خوا ڕەحمت پێ بكات .

١٠٣-ماذا تقول لمن قال لك يرحمك الله بعد العطاس؟

١٠٣- ئەی ئەگەر تۆ پژمیت و گوتت (الحمد لله) یە كێكش پێی گوتی (يرحمك الله) تۆ چی وەڵامی دەدەیتەوە .

الجواب: يهديكم الله ويصلح بالكم .

وەڵام / منیش پێی دەڵێم (يهديكم الله ويصلح بالكم) .واتا خوا هیدایەتتان بدات و حاڵتان باشبكات .

١٠٤-اكمل الحديث .. قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : (من يرد الله به خيرا ..؟

١٠٤- ئەم فەرمودەیە تەواو بكە (هەركەس خوای گەورە باشەی بۆی بوێت ...) .

الجواب: يفقهه في الدين) رواه البخاري ومسلم عن معاوية رضي الله عنه .

وەڵام / شارەزای دەكات لە(ئایین) ی ئیسلام .

١٠٥-ما أحب الأماكن إلى الله؟

١٠٥- خۆشەویست ترین جێگە لەلای خوا كام جێگایانەی؟

الجواب: المساجد .

وەڵام / مزگەوتەكانە .

١٠٦-ما أفضل أيام الأسبوع؟

١٠٦- باشترین ڕۆژ له هه‌فته‌دا چی ڕۆژێکه؟

الجواب: يوم الجمعة .

وه‌ڵام / ڕۆژی هه‌ینی یه .

١٠٧-ما أفضل يوم في العام؟

١٠٧- باشترین ڕۆژ له ساڵ دا کام ڕۆژه‌یه؟

الجواب: يوم عرفة .

وه‌ڵام / ڕۆژی عارفه‌یه (واتا یه‌ك ڕۆژ پێش جه‌ژنی قوربان) .

١٠٨-ما أفضل ليله في العام؟

١٠٨- باشترین شه‌و له ساڵ دا کام شه‌وه‌یه؟

الجواب: ليلة القدر .

وه‌ڵام / شه‌وی شکۆیه واتا (له‌یله‌تولقه‌در) .

١٠٩- ما افضل الشهور؟

١٠٩-باشترین مانگ له ساڵدا کام مانگه‌یه؟

الجواب: شهر رمضان .

وه‌ڵام / مانگی ڕه‌مه‌زانه .

١١٠-ما أعياد الإسلام

١١٠- جه‌ژنه‌کانی ئیسلام کامانه‌ن؟

الجواب: عيد الفطر وعيد الأضحى .

وه‌ڵام / جه‌ژنی ڕه‌مه‌زان و جه‌ژنی قوربان .

من هم الخلفاء الراشدون؟

١١١- جێنشینه‌کانی پێغه‌مبه‌ر کێ بوون؟

الجواب:	**وه‌ڵام /**
أبو بكر الصديق	**ئه‌بوبه‌کری سدیق.**
عمر بن الخطاب	**عومه‌ری کوڕی خه‌تاب.**
عثمان بن عفان	**عوسمانی کوڕی عه‌ففان .**
علي بن أبي طالب	**عه‌لی کوڕی ئه‌بو تالیب . ڕه‌زای خوا له‌هه‌موویان بێت.**